

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ἘΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.

Ὅτι δὲ καὶ περὶ θεῶν οἱ φιλοσόφοι διέφερον
βουλόμενοι ἢ περὶ ποιήτων καὶ ἁσμάτων καὶ
τῶν αἰσθητικῶν. (Πλάτ. Πολιτ.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1884

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΤΣΙ

ΠΛΑΤΩΝ

ΕΤΟΣ 2'.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.

1885

ΤΕΥΧ. ΙΑ'. ΚΑΙ ΙΒ'.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΥΠΟ Α. Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἴδε εἰς προηγ. φυλλάδ.)

8. Προγενέστεροι ειδικοί κανονισμοὶ τῶν διαφόρων σχολῶν τοῦ πανεπιστημίου, ἰσχύοντες ἐν μέρει καὶ σήμερον εἰσέτι.

Α'. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

Ἐκτὸς τῶν ἐν παντὶ αὐστριακῷ πανεπιστημίῳ ὑπαρχουσῶν θεολογικῶν σχολῶν ὑφίστανται τοιαῦται καὶ ἐν Olmütz καὶ Salzburg, αἵτινες ὡς ἐκεῖναι χρησιμεύουσιν ἐνταύτῳ καὶ ὡς ἐκπαιδευτήρια τῶν ἱερατικῶν σωματείων· ἐξαιρέσει μόνον ποιεῖ ἡ θεολογικὴ σχολὴ τῆς Innsbruck, ἧς οἱ καθηγηταὶ εἰσι μέλη τοῦ

(ΤΟΜ. Ζ'.)

τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ ἡ ὁποία δὲν εὐρίσκαται εἰς τινὰ σγῆσιν μεθ' ἑτέρου ἱερατικοῦ σωματείου.

Παράλληλα τῶν θεολογικῶν σχολῶν εἰσὶ τὸ κεντρικὸν ἱερατικὸν διδασκαλεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου δόγματος καὶ τὸ Ραζμανεουμ, ἴδρυμα ἐκπαιδευτικὸν τῶν ἱερατικῶν σωματείων τῆς Οὐγγαρίας· ἀλλ' οἱ ἐξ αὐτῶν ἐξερχόμενοι ὀφείλουσι νὰ φοιτήσωσι τοῦλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν πανεπιστημίου τινός, ὅπως ἀποκτήσωσι δίπλωμα διδάκτορος.

Ἡ θεολογικὴ διδασκαλία διανέμεται εἰς τέσσαρα ἀκαδημαϊκὰ ἔτη, ἐν οἷς διδάσκονται τὰ ἑξῆς μαθήματα· α'. γενικὸν μέρος τῆς δογματικῆς, εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἀγ. Γραφήν, ἐξήγησις τοῦ κειμένου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐκ τῆς Vulgata, Ἑβραϊκὴ γλῶσσα. β'. εἰδικὸν μέρος τῆς δογματικῆς, ἐξήγησις τοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐκ τῆς Vulgata ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς πίσεως, ἐρμηνεία τοῦ κειμένου (Urtext)· γ'. ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία τῶν δογμάτων καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πολιτεύματος, ἠθικὴ θεολογία καὶ μυστήριον ἐξομολογήσεως· δ'. ποιμαντορικὴ θεολογία, λειτουργικὴ, ῥητορικὴ, κατηχητικὴ καὶ μεθοδολογία τῆς διδασκαλίας, ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη διεξάγεται ἡ Πατρολογία καὶ ἄλλα χρήσιμα τοῖς ἱερεῦσι μαθήματα.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν τῆς θεολογικῆς σχολῆς εἶναι μεταξὺ 4 καὶ 6, διδασκόντων λατινιστῶν, οἱ δὲ φοιτηταὶ δύνανται νὰ ἀκροῶνται καὶ ἑτέρων μαθημάτων, ὀφείλουσιν ὅμως τότε νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ κοσμητοροῦ ἄδειαν ἐπὶ τούτῳ, ἐμφαινομένην ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς φοιτήσεως αὐτῶν.

Αἱ ἐξετάσεις τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων γίνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἢ κατ' ἔτος, σημειωμένου τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς φοιτήσεως καὶ ἐν τῷ ἀποφοιτητηρίῳ.

Ἐν Βιέννῃ ὑπάρχει ἀνώτερον ἱερατικὸν ἐκπαιδευτήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ διαιτῶνται ἐπὶ τρία ἔτη 36 κληρικοὶ, διανύσαντες τὰ δύο πρῶτα ἔτη τῶν θεολογικῶν αὐτῶν σπουδῶν, οἵτινες ὀφείλουσι κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ, τῷ

ἐπικαλούμενῳ τοῦ Ἀγίου Λύγουστίνου, νὰ ἀποκτήσωσι τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα· ἡ παραδοχὴ αὐτῶν γίνεται δι' αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος, διευθύνεται δὲ τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο ὑπὸ τῶν ἱερέων τῆς Αὐλῆς.

Β' ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ.

Ἡ σειρά τῶν μαθημάτων τῆς σχολῆς ταύτης διαρκεῖ τέσσαρα ἔτη· διδάσκονται δὲ τὰ ἑξῆς ἀντικείμενα·

α'. Ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ κράτους καὶ δικαίου (3), ῥωμαϊκὸν δίκαιον (εἰσηγήσεις) καὶ ἱστορία αὐτοῦ (8 ὥρ. τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν), πανδέκται (12 ὥρ. τὴν δευτέραν ἑξαμηνίαν).

β'. Φιλοσοφία τοῦ δικαίου (5), ἐγκυκλοπαιδεία τῶν νομικῶν ἐπιστημῶν (4), κανονικὸν δίκαιον (4).

γ'. Αὐστριακὸν ἀστικὸν δίκαιον (8), πολιτικὰ ἐπιστήμια (Cameralia) ἤτοι ἐθνικὸν καὶ διοικητικὸν δίκαιον, πολιτικὴ οἰκονομία καὶ οἰκονομολογία (5), αὐστριακὸν ποινικὸν δίκαιον (3), ποινικὴ οἰκονομία (4).

δ'. Αὐστριακὴ πολιτικὴ οἰκονομία (10 ὥρ. τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν καὶ 5 ὥρας τὴν δευτέραν), αὐστριακὸν ἐμπορικὸν δίκαιον (4), πολιτικὰ ἐπιστήμια (5), αὐστριακὴ στατιστικὴ (4).

Οἱ φοιτηταὶ ἀκολουθοῦσι τὰς ἀνωτέρω παραδόσεις, καθ' ἣν ἀνεγράφησαν σειράν, τροποποιήσεις δ' ἐπιτρέπονται μόνον τῇ συγκαταθέσει τοῦ κοσμητοροῦ. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεοῦνται νὰ φοιτήσωσιν ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἑξαμηνίας εἰς τι μάθημα φιλοσοφικόν, ἤτοι τὸ τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας, εἰς ἕτερον περὶ αὐστριακῆς ἱστορίας καὶ εἰς ἕτερον περὶ γενικῆς ἱστορίας· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἔτει συνιστᾶται αὐτοῖς καὶ ἡ ἀκρόασις τοῦ ἰδιωτικοῦ γερμανικοῦ δικαίου.

Προσέτι δὲ διδάσκονται ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ τὰ ἑξῆς μὴ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα, οἷον· διεθνὲς δίκαιον, μεταλλευτικὸν δίκαιον, νομολογία διοικητικὴ καὶ οἰκονομική, στατιστικὴ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἱατροδικαστικὴ καὶ δημοσίαι λογιστικὴ· συνιστῶν-

ται δὲ καὶ ἕτερα κοινωνικῆς σπουδαιότητος γενικά μαθήματα ἐξ ἄλλων σχολῶν καὶ ξένα γλῶσσαι.

Καταλογισμός τῶν ἑξαμηνιῶν. Ὅφειλουσιν οἱ φοιτηταὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετραετίας αὐτῶν νὰ φοιτήσωσιν εἰς τόσας παραδόσεις, ὥστε κατὰ τὴν πρώτην, δευτέραν, τρίτην, πέμπτην, ἕκτην καὶ ἑβδόμην ἑξαμηνίαν νὰ συμπληρώσωσιν ἑβδομαδικῶς 20 ὥρ., κατὰ δὲ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδόην τοῦλάχιστον 12 ὥρας, εἰς τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ μαθήματα, ὧν ἀκροῶνται ἐν ἄλλαις σχολαῖς. Ἐὰν ἔμωσ ὁ κοσμητῶρ εἰς τὸ τέλος τῆς ἑξαμηνίας παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ νόμιμος ἀριθμὸς τῶν 12 ἢ 20 ὥρῶν δὲν συνεπληρώθη, δὲν θέλει ὑπογράψῃ τὸ βιβλίον τῆς φοιτήσεως τοῦ φοιτητοῦ, εἰμὴ ἔαν ἐφοίτησε κατὰ τὴν προηγουμένην ἑξαμηνίαν πλέον τῶν νομίμων ὥρῶν, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτοῦ γινομένη ἔγκρισις ἀφίεται ἐκκρεμῆς μέχρις οὗ κατὰ τὴν προσεχῆ ἑξαμηνίαν συμπληρώσῃ ὁ φοιτητῆς δι' ἐπιμελεστέρας φοιτήσεως τὰς ἐλλειπούσας ὥρας.

Ἡ ἐγγραφή εἰς τὴν τῆς νομικῆς καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν σχολὴν συνήθως γίνεται ἐν ἀρχῇ τῆς χειμερινῆς ἑξαμηνίας· οὐχ ἥττον ὁμοῦς ἐπιτρέπεται τοῖς ἀπολυομένοις ἐκ τῶν γυμνασίων, ἔαν ὑπέστησαν ἐπαναληπτικὴν ἀπολυτήριον εξέτασιν, νὰ ἀρχίσωσι τὰς νομικὰς αὐτῶν σπουδὰς τὴν θερινὴν ἑξαμηνίαν, ἀπόλλυται δὲ δι' αὐτοὺς ἡ θερινὴ αὕτη ἑξαμηνία καὶ ὀφείλουσιν νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς προσεχοῦς χειμερινῆς ἑξαμηνίας· ὅθεν ἐπιτρέπεται αὐτοῖς κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἑξαμηνίαν νὰ φοιτήσωσι κατὰ προτίμησιν εἰς γενικά μαθήματα ἄλλων σχολῶν καὶ εἰς τὴν ἰσορίαν τοῦ δικαίου. Περὶ τὸ τέλος τῆς τετάρτης ἑξαμηνίας (κατὰ μῆνα Ἰούνιον ἢ Ὀκτώβριον) ὑποβάλλονται πάντες οἱ φοιτηταὶ τῆς νομικῆς εἰς τὰς λεγομένας νομικοῖδοτορικὰς δημοσίας ἢ πρακτικὰς εξετάσεις (Staats-Prüfungen), οἱ δὲ παραλείποντες νὰ προσέλθωσι κατὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην δὲν δύνανται νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ τρίτου ἔτους, εἰμὴ ἀφοῦ συμπληρώσωσι κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τὰ ἐλλείποντα μαθήματα τῶν δύο πρώτων ἐτῶν, ὅτε, ἀφοῦ ὑποστῶσι τὴν νομικοῖστορικὴν εξέτασιν ταύτην, ὑπολογίζονται ὑπὲρ αὐτῶν αἱ ἐπὶ πλέον

ώραι ἀκροάσεως εἰς τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ἐξαμηνίαν, ἐφ' ὅσον δὲν παραβλάπτεται ἡ νομίμος φοίτησις ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων τοῦ τρίτου ἔτους.

ὑποψήφιοι δὲ ἀπορριφθέντες κατὰ τὴν νομικοῖστορικὴν ἐξετάσιν δύνανται μὲν νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ τρίτου ἔτους, δὲν ὑπολογίζεται ὁμοῦς αὐτοῖς τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῇ ἀκαδημαϊκῇ τετραετίᾳ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξητάσθησαν ἐκ νέου εἰς τὰ μαθήματα τῶν ἀνωτέρω ἐξετάσεων τοῦλάχιστον ἐντὸς τῆς χειμερινῆς ἐξαμηνίας τοῦ τρίτου ἔτους, ἀλλ' ὁμοῦς ἀπόλλυται αὐτοῖς τὸ ἔτος τοῦτο· ἐὰν δὲ κατὰ τὰς ἐπιβαλλομένης ταύτας ἐξετάσεις καὶ πάλιν ἀπορριφθῶσιν ἀποκλείονται ἀπὸ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν νομικῶν αὐτῶν σπουδῶν. Ἐάν τις ὑποψήφιος διακούσας πάντα τὰ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα, τύχῃ οὐχ ἤττον ν' ἀπωλέσῃ μίαν ἢ δύο ἐξαμηνίας, ὑποχρεοῦται νὰ διανύσῃ ἰσαριθμούς ἐξαμηνίας ἐπὶ πλέον ἐν τῷ πανεπιστημίῳ· δὲν ἐπιβάλλεται μὲν αὐτῷ ἢ τῶν μαθημάτων σειρὰ ὑποχρεωτικῶς, ὀφείλει ὁμοῦς ἰδίως νὰ ἀκροασθῇ τῶν μαθημάτων εἰς ἃ ἔχει ἐλλείψεις ἐπὶ οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν 12 ὥρας καθ' ἑβδομάδα.

Πάντες οἱ φοιτηταὶ τῆς νομικῆς λαμβάνουσι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς τετραετίας αὐτῶν τὸ λεγόμενον ἀπολυτήριον· ἐπὶ τούτῳ δὲ ὑποβάλλουσιν αἴτησιν πρὸ τῆς λήξεως τῆς τελευταίας ἐξαμηνίας εἰς τὸν κοσμήτορα, συνάπτοντες ἅπαντα τὰ ἐνδεικτικὰ αὐτῶν, οἷον γυμνασιακὸν ἀπολυτήριον, βιβλίον φοιτήσεως, ἐνδεικτικὸν νομικοῖστορικῆς ἐξετάσεως κτλ., ὃ δὲ κοσμήτωρ ἀποφασίζει περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐν λόγῳ ἀπολυτηρίου. Πάντες οἱ ὑποψήφιοι, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὰς δευτέρας πρακτικὰς ἤτοι δικανικὰς ἐξετάσεις (Conceptspraxis), ὑποχρεοῦνται νὰ προσαγάγῃσι τοιοῦτο ἀπολυτήριον. Οἱ δὲ ἄλλοδαποὶ φοιτηταὶ δὲν ὑποχρεοῦνται μὲν εἰς τὰς δύο ταύτας πρακτικὰς ἐξετάσεις, οὔτε εἰς τὴν τήρησιν τῆς ἀνωτέρω σειρᾶς τῆς ἀκροάσεως τῶν παραδόσεων· πλὴν ἂν κατὰ τὴν εἰς τὸ μητρώον ἐγγραφήν, ἐδήλωσαν οὗτοι ὅτι κατατάσσονται εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν, ἵνα κατόπιν ἐπιδοθῶσιν εἰς δημοσίαν ὑπη-

ρεσίαν ἐν Αὐστρίᾳ ἢ ἐπιὼς ἀποκτήσῃσι τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα ἐν αὐστριακῷ πανεπιστημίῳ, τότε ὑποβάλλονται εἰς τὰς αὐτὰς ὡς καὶ οἱ ἡμεῶν διδάξαι.

Ἐξετάσεις. Οἱ φοιτηταὶ τῆς νομικῆς καὶ τῆς τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν σχολῆς ὅσοι θέλουσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν αὐστριακὴν ὑπηρεσίαν χωρὶς νὰ λάβωσι δίπλωμα διδακτορικόν, ὀφείλουσι νὰ ὑποστῶσι τρεῖς αὐστηρὰς ἢ δημοσίας ἐξετάσεις, ἧτοι α') τὴν νομικοῖστορικὴν, β') τὴν δικανικὴν καὶ γ') τὴν πολιτειολογικὴν, ὧν ἀντικείμενά εἰσι τὰ ἐξῆς: 1. Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, κανονικὸν δίκαιον, ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ κράτους, ἱστορία τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, αὐστριακὴ ἱστορία. 2. Αὐστριακὸν ἀστικὸν δίκαιον, αὐστριακὸν ἐμπορικὸν δίκαιον, αὐστριακὴ πολιτικὴ δικονομία, ἀστικὸν αὐστριακὸν ποινικὸν δίκαιον καὶ ποινικὴ δικονομία. 3. Αὐστριακὴ στατιστικὴ, πολιτικὴ οἰκονομία καὶ διοικητικὴ οἰκονομολογία.

Ἡ νομικοῖστορικὴ τελεῖται μετὰ τὴν τετάρτην ἐξαμηνίαν, ἡ δικανικὴ οὐχὶ πρὸ τῶν τελευταίων ἐβδομάδων τῆς ὑγδῆς ἐξαμηνίας, ἡ δὲ πολιτειολογικὴ μόνον μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς τετραετίας· τὴν δὲ νομικοῖστορικὴν ἐξέτασιν ὀφείλουσι νὰ ὑποστῶσι καὶ πάντες ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι διδακτορικὸν δίπλωμα. Ὑποψῆριοι ἀριστεύσαντες κατὰ τὰς δικανικὰς ἐξετάσεις ἐπὶ δύο τοῦλάχιστον ἐκ τῶν τεσσάρων κυρίων μαθημάτων καὶ προσαγαγόντες τὸ ἀπολυτήριον αὐτῶν, δύνανται ἤδη κατὰ τὰς τελευταίας 10 ἡμέρας τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς πολιτειολογικὰς ἐξετάσεις. Αἱ δύο τελευταῖαι ἧτοι πρακτικαὶ ἐξετάσεις τελοῦνται ὑπὸ ἐπιτροπῆς, διοριζομένης ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἐκπαιδείσεως καὶ συνισταμένης ἐκ τοῦ προέδρου, ἐνὸς ἢ δύο ἀντικαταστατῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἐξεταστῶν· αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ἀνανεοῦνται κατ' ἔτος.

Τῆς νομικοῖστορικῆς ἐξετάσεως τακτικὴ μὲν προθεσμία εἶναι ἡ 15—31 Ἰουλίου καὶ ἡ 3—20 Ὀκτωβρίου, ἕκτακτος δὲ ἡ τελευταία ἐβδομάς τῆς χειμερινῆς ἐξαμηνίας· αἱ δὲ δικανικαὶ καὶ πολιτειολογικαὶ ἐξετάσεις δύνανται νὰ τελεσθῶσι καθ' ἕλον τὸ ἔτος ἐκτὸς τῶν διακοπῶν. Ἡ μὲν νομικοῖστορικὴ ἐξέτασις ὀφείλει νὰ γί-

γνηται ενώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πανεπιστημίου, ἐν ᾧ εἶναι ἐγγεγραμμένος ὁ ὑποψήφιος, αἱ δὲ λοιπὰ δύο ενώπιον τῆς ἐπιτροπῆς οἰουδήποτε ἄλλου παρ' αὐτοῦ ἐκλεγομένου πανεπιστημίου, ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως ἢ ἐπαναλήψεως τελεῖται ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς. Αἱ ἐξετάσεις αὗται γίνονται προφορικαὶ καὶ ἔγγραφοι, σημειοῦται δὲ ὡς ἀποτέλεσμα αὐτῶν ὁ βαθμὸς ἄριστα, ἰκανῶς καὶ οὐχὶ ἰκανῶς εἰς τὸ βιβλίον τῆς φοιτήσεως τοῦ ὑποψηφίου καὶ εἰς τὸ ἐκδοθῆσομένον ἰδιαίτερον ἐνδεικτικὸν ἢ ἀπολυτήριον (Absolutorium). Ὁ βαθμὸς τοῦ διδάκτορος τῆς νομικῆς τῶν αὐστριακῶν πανεπιστημίων ἔχει τὴν ἰσχὺν τῶν ἐπιτυχῶς τελεσθεισῶν θεωρητικῶν ὁδημοσίων ἐξετάσεων.

Καταβολὴ δικαιωμάτων. Δι' ἐκάστην τῶν τριῶν τούτων ἐξετάσεων ἢ τὴν ἐπανάληψιν αὐτῶν οἱ φοιτηταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προκαταβάλλωσι φιορ. 8,40 (δρ. 21)· ἐὰν δὲ προσέλθῃ τις ὡς ἰδιοδιδάκτος τοῦλάχιστον δύο ἔτη μετὰ τὴν ἀπολυτήριον αὐτοῦ ἐξετάσιν ἐν γυμνασίῳ, δυνάμενος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐπιμελιῶς ἐφοίτησεν ἐπὶ τρεῖς ἔξαμηνίαις εἰς τι πανεπιστήμιον καὶ ὅτι ἐδιδάχθη ἰδιαίτερος παρὰ καθηγητοῦ τινος τοῦ πανεπιστημίου τὰ τοῦ νομικοῦ δικαίου, τῆς ἱστορίας τοῦ δικαίου, τοῦ κανονικοῦ δικαίου, τῆς αὐστριακῆς πολιτικῆς καὶ ποινικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας μαθήματα, δύναται ὡσαύτως νὰ υποβληθῇ τῇ προηγουμένῃ ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐξετάσεις ἀποτίνων τὰ τριπλάσια σχετικὰ δικαιώματα, ἧτοι φιορίνια 25, 20 (δραχ. 63).

Γ'. ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

Ἐκτός τῶν αὐστηρῶν δοκιμασιῶν (Rigorosa) πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδάκτορικοῦ δῖπλώματος ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ δὲν ὑπάρχουσι πρακτικαὶ ἐξετάσεις, ὡς ἐν τῇ νομικῇ, γινόμεναι ἐπὶ σκοπῷ κατατάξεως τοῦ ὑποψηφίου εἰς τὴν αὐστριακὴν ὑπηρεσίαν. Ὅπως δὲ γίνωσι δεκτοὶ οἱ φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς εἰς τὰς αὐστηρὰς δοκιμασίας ἀπαιτεῖται παρ' αὐτῶν φοίτησις πανεπιστημιακῶν μαθημάτων ἐπὶ πέντε ἔτη, ὧν τὸ πρῶτον ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ, τὰ δὲ τέσσαρα ἐπί-

λοιπα ἐν τῇ ἰατρικῇ· οὗθ' δὲ ἐξ αὐτῶν ἐν ταῖς διαφόροις κλινικαῖς. Ὑποχρεωτικὰ δὲ μαθήματα τῶν φοιτητῶν τῆς ἰατρικῆς, ὧν ἄνευ δὲν δύνασται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς αὐστηράς ἐξετάσεις εἰσὶ: ζωολογία, βοτανικὴ, ὀρυκτολογία καὶ χημεία ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ, ἐπὶ δὲ ἐν τῇ ἰατρικῇ: ἀνατομία, φυσιολογία, γενικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ, εἰδικὴ νοσολογία, χειρουργικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ, θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ὀφθαλμοϊατρικὴ, μαιευτικὴ, χειρουργικὴ ἐγχειριστικὴ, ἰατροδικαστικὴ, ἀστυνομικὴ ἰατρικὴ, φαρμακογνωσία, φαρμακολογία, παθολογικὴ, ἀνατομία ἐπιδημιολογία, κτηνιατρικὴ καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰ μαθήματα ταῦτα πρακτικαὶ ἐξασκήσεις.

Ἐκτὸς δὲ τῶν μαθημάτων τούτων διδάσκονται ἐν διαφόροις πανεπιστημίοις διάφορα μαθήματα ἀναλόγως τῆς τελειότητος αὐτῶν· οὕτω π. χ. εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἰατρικῶν σπουδῶν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιέννης περιλαμβάνονται 12 εἰδικαὶ ἐπιστήμαι μετὰ τῶν περὶ αὐτῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν παραδόσεων· α'. Ἀνατομία, περιγραφικὴ καὶ τοπογραφικὴ, αἰσθησιλογία, πρακτικὴ ἱστολογία, γενικὴ παθολογικὴ ἀνατομία, παθολογικο-ἀνατομικὴ διαγνωστικὴ· β'. Φυσιολογία, ἀνωτέρα ἀνατομία, ἰατρικὴ φυσικὴ· γ'. Ἰατρικὴ ὕλη, φαρμακολογία καὶ συνταγολογία, φαρμακογνωσία, μικροσκοπικαὶ ἐξετάσεις φυτικῶν φαρμάκων, ὑγιεινὴ, ἠλεκτροθεραπευτικὴ, ὕδροθεραπευτικὴ, πρακτικὴ ὁμοιοπαθητικὴ, θεραπευτικὴ διὰ λουτρῶν καὶ διὰ πεπυκνωμένου ἀέρος· δ'. Νοσολογία, εἰδικὴ νοσολογία, θεραπευτικὴ κλινικὴ, ἰατρικὴ σημειωτικὴ, ἰατρικὴ ὁδηγητικὴ, ἰσορῖα τῆς ἰατρικῆς καὶ ἐπιδημιολογίας, λαρυγγοσκόπησις καὶ ῥινοσκόπησις, ἀκρόασις (auscultatio) καὶ ἐπίκρουσις ἐν ἀσθενείαις τοῦ θώρακος, τῶν πνευμόνων καὶ τῆς καρδίας, κλινικὴ προπαιδευτικὴ, διαγνωστικαὶ ἀσκήσεις, κοιλιακὰ νοσήματα, νευρικὰ νοσήματα, εἰδικὴ παθολογία· ε'. Χειρουργικὴ, εἰδικὴ χειρουργικὴ νοσολογία, ἐγχειριστικὴ θεραπευτικὴ, ἐπίδεσμολογία, νοσήματα τοῦ ὠτός, χειρουργικὴ ἐπὶ νοσημάτων τῶν παιδῶν· ς'. Ὀδοντοϊατρικὴ, ὠτιατρικὴ, ὀφθαλμοϊατρικὴ, γενικὴ καὶ εἰδικὴ παθολογία καὶ θεραπευτικὴ τῶν νοσημάτων τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐγχειριστικὴ, θεωρία τοῦ

ὀφθαλμοσκοπίου καὶ τῶν ἀνωμάτων ἐράσεων· ζ'. Γυναικολογία καὶ παιδιατρική, μαιευτική, νοσήματα βρεφῶν, γυναικολογική συμπτωματολογία καὶ ἐγγειριστική, νοσήματα τῶν παίδων καὶ τροφῶν καὶ ἰατρική τῶν παίδων· η'. Δερματικά νοσήματα, δερματολογία καὶ τύφλοις, διαγνωστική τῶν συφιλιτικῶν καὶ μὴ συφιλιτικῶν δερματικῶν νοσημάτων· θ'. Ψυχιατρική· ι'. Ἱατροδικαστική, δικαστικὴ ἰατρική, δικαστικὰ πραγματογνωμοσύναι, μέτρα κατὰ τῆς νεκροφανείας, δαμαλισμός· ια'. Κτηνιατρική· ιβ'. Παθολογικὴ χημεία μετ' ἀσκήσεων.

Ἐκάστη ἰατρικὴ σχολὴ κέκτηται παθολογικάς, χειρουργικάς καὶ μαιευτικάς κλινικάς, εἰδικὰς δὲ κλινικάς τῶν νοσημάτων τῶν γυναικῶν, τῆς συφιλίδος, τῶν στήθικῶν νοσημάτων, τῶν νοσημάτων τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν παίδων· ὡς βοηθητικά δὲ παραρτήματα τῆς ἰατρικῆς σχολῆς ὑφίστανται μουσεῖα τῆς ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς συγκριτικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομίας, φαρμακολογικὰ συλλογὰ καὶ φυσιολογικὰ καὶ ἀνατομικο-παθολογικὰ ἐργαστήρια.

Ἡ σειρά τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων, ἣν ἐπιθυμεῖ νὰ τηρήσῃ ὁ φοιτητῆς, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, οὔτε ὑποβάλλεται εἰς ἐξαμηνιαίας ἢ ἐτησίας ἐξετάσεις, περὶ δὲ τῶν αὐστηρῶν ἔτι διδακτορικῶν ἐξετάσεων ὡς καὶ περὶ τῶν προκαταρκτικῶν, κατόπιν γενήσεται λόγος ἐν τοῖς περὶ ἀποκτήσεως τοῦ διδακτορικοῦ βαθμοῦ.

Δ'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

Ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ διδάσκονται πᾶσαι αἱ πρὸς ἀπόκτησιν φιλοσοφικῆς παιδείας ἐν τῇ εὐρυτάτῃ σημασίᾳ ἀπαιτούμεναι ἐπιστήμαι, οἷον·

Φιλοσοφία (θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ, λογικὴ, ψυχολογία, μεταφυσικὴ αἰσθητικὴ, παιδαγωγικὴ, ἱστορία τῆς φιλοσοφίας).

Ἱστορία (ἐν εὐρυτάτῃ ἐκτάσει: ἀρχαία, μέση καὶ νεωτέρα ἱστορία, αὐστριακὴ ἱστορία, χρονολογία, παλαιογραφία, διπλωματικὴ, ἱστορικὰ πηγαί, ἔρευνα ἱστορικῶν πηγῶν, φυσικὴ καὶ μαθηματικὴ γεωγραφία).

Μαθηματικά πᾶσα ἡ σειρά τῶν ἀνωτέρων μαθηματικῶν, ἀστρονομία.

Φυσικαὶ ἐπιστῆμαι φυσική μετὰ μαθηματικῶν ἀποδείξεων, ἀνωτέρα ὀπτική, μετεωρολογία, ζωολογία, συγκριτικὴ ἀνατομία, βοτανική, μικροβιολογία, ἀνατομία καὶ φυσιολογία τῶν φυτῶν, ὄρυκτολογία, γεωγνωσία, παλαιοντολογία, χημεία, ἀναλυτικὴ χημεία, ἱστορία τῆς χημείας.

Φιλολογία καὶ γλωσσολογία (κλασικὴ φιλολογία, οἷον λατινικὴ καὶ ἑλληνικὴ, ἀνατολικαὶ γλώσσαι καὶ φιλολογία αὐτῶν, συγκριτικὴ γλωσσολογία, γερμανικὴ, σλαβικὴ, οὐγγρικὴ γλῶσσα καὶ ἱστορία τῆς φιλολογίας αὐτῶν).

Ἀρχαιολογία καὶ καλλιτεχνία (ἀρχαία καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, νομισματολογία, π्लाστικὴ, χριστιανικαὶ καὶ ἐθνικαὶ ἀρχαιοτήτες, ἱστορία καὶ αἰσθητικὴ τῆς μουσικῆς καὶ ζωγραφικῆς).

Νεώτεροι γλῶσσαι (αἱ τῆς αὐστριακῆς ἐπικρατείας καὶ ξένοι γλῶσσαι).

Γυμναστικὴ, στερογραφία, μουσικὴ, ξιφασκία.

Ὡς βοηθητικὰ παραρτήματα τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν ὑπάρχουσι μουσεῖα ἀρχαιολογικὰ, νομισματικὰ συλλογαί, ἀστεροσκοπεῖα, σταθμοὶ μετεωρολογικοὶ καὶ τοῦ γήινου μαγνητισμοῦ, μουσεῖα φυσικῶν ὀργάνων, χημεία, φυσιογραφικὰ μουσεῖα, βοτανικοὶ κήποι.

Ἵπάρχονται δὲ εἰς τὰς φιλοσοφικὰς σχολὰς καὶ ἰδιαίτερα ἐκπαιδευτήρια, ἧτοι διδασκαλεῖα πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων τῶν γυμνασίων καὶ βιοτεχνικῶν σχολείων, διεπόμενα ὑπὸ ἰδιαιτέρων κανονισμῶν, περὶ ὧν κατωτέρω, ἔτι δὲ καὶ φαρμακευτικὰ σχολεῖα.

Οἱ φοιτηταὶ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς εἰς οὐδένα ὑπόκεινται περιορισμὸν ὅσον ἀφορᾷ τὴν σειράν τῶν ἀκροωμένων μαθημάτων καὶ τὸν χρόνον αὐτῶν, οὐδὲ ὑφίστανται ἄλλας ἢ τὰς αὐστηράς ἢ διδακτορικῆς ἐξετάσεις.

9. Ἐκ δὲ τῶν ὡς ἀνωτέρω εἴρηται ἀκαδημαϊκῶν παραρτημάτων, διδασκαλείων ἢ σχολείων ἀναφέρομεν τὰ ἐξῆς:

Ι. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ
 ΗΤΟΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ.

Ἐν αὐτῷ οἱ σπουδασταὶ τῆς φιλολογίας καὶ ἱστορίας μετὰ τὴν ἀπόκτησιν ἱκανῆς προπαιδεύσεως διδάσκονται δι' ἀσκήσεων ὑπὸ τῆν διευθύνσιν καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου καὶ προετοιμάζονται, ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ μέλλον αὐτῶν ὡς διδασκάλων τῆς φιλοσοφίας καὶ ἱστορίας ἐν ἀνωτέροις ἐκπαιδευτηρίοις ἐπάγγελμα.

Προΐστανται δὲ τοῦ μὲν φιλολογικοῦ τμήματος τοῦ φροντιστηρίου δύο καθηγηταί, οἱ τῆς λατινικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, τοῦ δὲ ἱστορικοῦ ὡσαύτως δύο, οἱ τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς αὐστριακῆς ἱστορίας. Ἐκαστος φοιτητῆς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰς ἀσκήσεις τοῦ φροντιστηρίου διὰ μεταφράσεων, ῥητορικῶν καὶ γραπτῶν ἀσκήσεων, ἀλλὰ τὰ μὴ τοιαῦτα ἔκτακτα μέλη πληρόνουν μικράν τινα συνδρομὴν ὀριζομένην ὑπὸ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἐνῶ τὰ τακτικὰ μέλη διορίζονται κατόπιν ἀπλῆς προσάγωγῆς ἀπολυτηρίου καὶ ἐνδεικτικοῦ φοιτήσεως εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ προφορικῆς καὶ ἐγγράφου προεξετάσεως· οἱ δὲ ὑπότροφοι τοῦ πανεπιστημίου δι' ὑπουργικοῦ διατάγματός εἰσιν αὐτοδικαίως μέλη τοῦ φροντιστηρίου. Τῶν τοιούτων τακτικῶν μελῶν ἀξάνεται ἡ ὑπότροφία κατὰ 31 1/2 φοιρ. κατ' ἔτος, παρεχομένης αὐτοῖς δωρεάν τῆς ἐν τοῖς διδασκαλείοις διδασκαλίας.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ.

Σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι ἡ διάπλασις νέων ἀνδρῶν εἰς τὴν ἐκ τῶν ἱστορικῶν πηγῶν ἔρευναν τῆς αὐστριακῆς ἱστορίας, ἵνα τοιουτοτρόπως ἀποκτήσωσι προσόντα καθηγητοῦ ἱστορίας, ἱστορικοῦ συγγραφέως ἢ ὑπαλλήλου ἐν ἀρχείοις, βιβλιοθήκαις, ἀρχαιολογικοῖς μουσείοις κτλ. Τὸ ἴδρυμα τοῦτο ὑπαγόμενον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν, διευθύνεται ὑπὸ διευθυντοῦ καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου καὶ διαίρεται εἰς ἓν ἔτος προπαι-

δευτικὸν καὶ δύο ἔτη φυσικῶν σπουδῶν· εἰς μὲν τὰ μαθήματα τοῦ πρώτου ἔτους θύνασθαι νὰ φοιτήσωσιν ὅσοιδήποτε καὶ ἂν θελήσωσι φοιτηταὶ τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλ' εἰς τὰ δύο τελευταῖα ὑποχρεοῦνται ὁδίως οἱ δι' ἐξετάσεως καὶ προσαγωγῆς ἐνδεικτικοῦ ὡς μέλη τοῦ διδασκαλείου τούτου ἐγκριθέντες· ἐκ τούτων δὲ ἐξ, διὰ διαγωνισμοῦ ἐκλεγόμενοι, λαμβάνουσιν ὑποτροφίαν ἀνά 620 φιορ.

III. ΦΥΣΙΚΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΝ.

Ἐν αὐτῷ ἐκπαιδεύονται οἱ μέλλοντες διδάσκαλοι τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῆς φυσιολογίας καὶ τῶν συγγενῶν πειραματικῶν ἐπιστημῶν, ὥπως ἀποκτήσωσι τὰς εἰς λυσιτελεῖ διδασκαλίαν ἀναγκαίας φυσικὰς γνώσεις καὶ τὴν ἀπαιτουμένην εἰς τὰ πειράματα εὐχέρειαν· ἐτι δὲ καθοδηγοῦνται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν εἰδικῶν καὶ αὐτοτελῶν ἐρευνῶν ἐκ τῆς φυσικῆς.

Τὸ διδασκαλεῖον τοῦτο ἐξαρτώμενον ἀμέσως ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῆς ἐκπαιδεύσεως διευθύνεται ὑπὸ τινος καθηγητοῦ ὡς διευθυντοῦ, ὅστις ἔχει ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, ἓνα ἐπιμελητὴν διδάκτορα, ἓνα μηχανικόν, ἓνα βοηθόν καὶ ἓνα ἢ δύο ὑπηρέτας.

Καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχουσι τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι μαθηταί· καὶ εἰς μὲν τοὺς πρώτους μόνον ἡμεδαποὶ θύνανται νὰ γίνωσι δεκτοὶ, σπουδάζαντες ἐπὶ ἔτος εἰς τὸ πανεπιστήμιον ἢ τὸ πολυτεχνεῖον καὶ διανύσαντες ἱκανὰς περὶ φυσικῆς καὶ μαθηματικῶν σπουδὰς. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν περιορίζεται εἰς 12, ἢ δὲ ἐν τῷ διδασκαλείῳ διαμονὴ δὲν θύναται νὰ παραταθῇ πέραν τῶν τριῶν ἐξαμηνιῶν· ὡς ἔκτακτοι δὲ μαθηταὶ γίνονται δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ πάντες οἱ βουλόμενοι καὶ θυνάμενοι ὡς ἐκ τῶν γνώσεων αὐτῶν, ἐνῶ διὰ τοὺς τακτικούς ἀπαιτεῖται καὶ ἄδεια τοῦ ὑπουργείου. Μεταξὺ τούτων διανέμονται ἐξ ὑποτροφίαι ἀνά 84 φιορίνια κατ' ἔτος.

Μόνον οἱ τακτικοὶ μαθηταὶ δὲν πληρόνουσι διδάκτρα, οἱ δὲ ἔκτακτοι, πλὴν τῶν πρὸς τὸν διευθυντὴν πληρονομένων διδάκτρων ὀφείλουσιν ἰδίαις δαπάναις νὰ ἐκτελῶσι τὰς ἐρεῦνας αὐτῶν, προσάγοντες ἐγγύησιν διὰ τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτοῖς συσκευὰς, πρότυπα καὶ ἐργαλεῖα.

Πρῶτον διδάσκονται ἐν τῷ εὐκταθῶ διεξοδικῶς τὰ μαθήματα τῆς φυσικῆς κατὰ τὴν κλίμακα ὡς ἔγγιστα, ἧτις ἰσχύει εἰς τὰ ἀνώτερα γυμνάσια καὶ βιοτεχνικὰ σχολεῖα, μεθ' ὃ ἐπεκτείνεται ἡ διδασκαλία καὶ εἰς τὴν λύσιν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων τὸσφ θεωρητικῶν, ὅσφ καὶ ἐμπράκτων διὰ πειραμάτων· ἡ θεωρητικὴ λύσις γίνεσθαι ἔγγραφος καὶ περιέχει πρότασιν τοῦ ἐργαζομένου μαθητοῦ περὶ τῶν ἀναγκαίων νὰ ἐκτελεσθῶσι πειραμάτων. Δημοσιεύονται δὲ αἱ ἐκθέσεις αὗται ἐν ἰδίῳ τεύχει καθ' ἑξαμηνίαν καὶ βαθμολογῶνται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐμφαίνηται βαθμὸς τις προόδου ἐν τῷ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν τριῶν ἑξαμηνιῶν ἐκδιδομένῳ ἐνδεικτικῶ. Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων διορίζονται ἰδίως οἱ σχετικοὶ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ τῶν γυμνασίων καὶ βιοτεχνικῶν σχολείων.

IV. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

Σκοπὸς τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις καὶ μόρφωσις φαρμακοποιῶν.

Διευθύνεται ὑπὸ τοῦ κοσμητοροῦ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ὅστις μετὰ τῶν καθηγητῶν ταύτης καὶ τῶν τῆς ἰατρικῆς, οἵτινες διδάσκουσιν ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ σχετικὰ μαθήματα, ἀποτελεῖ τὸ συμβούλιον τῶν καθηγητῶν τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου.

Ἡ σειρά τῶν φαρμακευτικῶν σπουδῶν διαρκεῖ δύο ἔτη, ἐν οἷς διανέμονται τὰ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα ὡς ἔπεται·

Α'. ἔτος. Φυσικὴ (5 ὥρας καθ' ἑβδομάδα), ὀρυκτολογία (5), ζωολογία (5), βοτανικὴ (5), γενικὴ χημεία (6), ἀσκήσεις ἐν τῷ χημείῳ (20).

Β'. ἔτος. Γενικὴ χημεία (5), χημικὴ φαρμακοποιία (5), φαρμακογνωσία (3), φαρμακολογία (3), πρακτικαὶ ἀσκήσεις ἐν τῷ χημείῳ (20).

Ὅροι ἐγγραφῆς. Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ γείνη δεκτὸς εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον, ὅπως ἀποκτήσῃ δίπλωμα φαρμακοποιοῦ, ὀφείλει νὰ ἦναι κάτοχος τῶν μαθημάτων τοῦ κατωτέρου γυμνασίου συμπεριλαμβανομένης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, νὰ κατέχη ἐνδεικτι-

κὸν ἐπιτυχοῦς ἐξετάσεως τῆς τετάρτης γυμνασιακῆς τάξεως, νὰ ἐγρημάτισε βοηθὸς μετὰ ταῦτα ἐπὶ δύο ἔτη ἀνεγνωρισμένου φαρμακείου τῆς ἡμεδαπῆς καὶ νὰ προσαγάγῃ περὶ τούτου πεπιστωμένην ἀποδείξιν. Δύναται τις νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ὄρου τούτου τῆς ἐπὶ διέτιαν ὑπηρεσίας ἐν φαρμακείῳ δι' αἰτήσεως πρὸς τὸν κοσμητόρα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς καὶ ἀδείας τοῦ ὑπουργείου, ἐὰν ἀποδείξῃ, ὅτι ἀπέκτησεν ἕξοχον ἰκανότητα ἐν τῇ φαρμακευτικῇ πείρᾳ καὶ ὅτι διήνυσεν δύο ἔτη εἰς ἀνώτερον γυμνάσιον, βιοτεχνικὸν σχολεῖον ἢ πολυτεχνεῖον.

Ἐξετάσεις. Δίδεται τοῖς μαθηταῖς τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου τὸ δίπλωμα τοῦ φαρμακοποιοῦ (Magister), ὅταν ὑποστῶσιν ἐπιτυχῶς τρεῖς αὐστηρὰς δοκιμασίας, ὧν δύο εἰσὶ θεωρητικαί, μία δὲ πρακτικὴ· τὰ δὲ κατ' αὐτάς ἐξεταστέα μαθήματά εἰσι τὰ ἑξῆς: α'. Φυσικὴ, ζωολογία, βοτανικὴ, ὀρυκτολογία. β'. Παρασκευὴ δύο φαρμακευτικῶν σκευασιῶν καὶ ἐκτέλεσις μιᾶς χημικῆς ἀναλύσεως. γ'. Φαρμακογνωστικὴ, γενικὴ χημεία, χημικὴ φαρμακοποιία καὶ φαρμακευτικαὶ διατάξεις. Ἡ μὲν πρώτη ἐξέτασις τελεῖται ἐν τῇ φιλοσοφικῇ, ἡ δὲ δευτέρα καὶ τρίτη ἐν τῇ ἰατρικῇ σχολῇ, ἡ διάρκεια δὲ τῆς πρώτης καὶ τρίτης ἐξετάσεως ὀρίζεται εἰς μίαν ὥραν καὶ ἡμίσειαν. Ἡ πρώτη ἐξέτασις δύναται νὰ δοθῇ κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους μετὰ τὴν εἰς τὸν κοσμητόρα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς προσαγωγὴν πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐνδεικτικῶν ἀκροάσεως, ἡ δὲ δευτέρα τελεῖται κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τοῦ δευτέρου ἔτους καὶ ἡ τρίτη ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ. Εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἐξέτασιν οἱ ὑποψήφιοι γίνονται δεκτοὶ, ἀφοῦ ὑποβάλλωσι δῆλωσιν εἰς τὸν κοσμητόρα τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ πιστοποιητικὰ περὶ τῆς ἐπιμελοῦς ἀκροάσεως καὶ ἐπιτυχοῦς πρώτης ἐξετάσεως. Καὶ αἱ τρεῖς ἐξετάσεις ἀναγκαίως γίνονται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ, οἱ βαθμοὶ δὲ οὓς δύνανται νὰ ἀποκτήσωσιν οἱ ἐξετασθέντες εἶναι ἑξόχως ἰκανῶς, ἰκανῶς, μὴ ἰκανῶς. Ἡ ἐπανάληψις ἐξετάσεώς τινος μόνον ἅπαξ δύναται νὰ γίνῃ, ἐὰν ὁ ὑποψήφιος ἀπέτυχεν εἰς δύο ἢ πλείοτερα ἀντικείμενα, ἀρ' ἑτέρου δὲ ἐπιτρέπεται καὶ δευτέρᾳ ἐπανάληψις, ἐὰν ἡ ἀποτυχία λάβῃ χώραν

εἰς ἓν τι μόνον μαθηματὶ ὀρίζεται δὲ προθεσμία πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐπαναληπτικῶν ἐξετάσεων μεταξύ δύο καὶ ἑξ μηνῶν. Οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω τριῶν ἐξετάσεων ἐπιτυχῶς ἐξεληθόντες λαμβάνουσι δίπλωμα φαρμακοποιοῦ.

Καταβολὴ δικαιωμάτων. Οἱ ὑποψήφιοι τῆς φαρμακευτικῆς ἀποδίδουσι τὰ αὐτὰ ὡς οἱ φοιτηταὶ τοῦ πανεπιστημίου διδάκτρα, ἐκάστη δὲ αὐστηρὰ ἐξέτασις στοιχίζει φιορ. 67, 72 (δρ. 169, 30), δια δὲ τὸ δίπλωμα καὶ τὴν ὀρκωμοσίαν καταβάλλονται φιορίνια 21 (δρ. 52, 50). ἐννοεῖται δὲ, ὅτι εἰς πᾶσαν ἐπαναληπτικὴν ἐξέτασιν καταβάλλονται ἐκ νέου τὰ ἀνωτέρω δικαιώματα.

10. Περὶ ἀκαδημαϊκῶν βαθμῶν.

1. Ἐνεκα τῆς πληθύος τῶν μαθημάτων καὶ τοῦ ἐλέγχου, ἂν ὁ μέλλων νὰ διανύσῃ πλείοτερα ἔτη ἐν τινὶ πανεπιστημίῳ ἢναι ἱκανὸς ἢ οὐ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς εἰδικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, αἱ διδακτορικαὶ ἐξετάσεις τοῦ πανεπιστημίου ὑποδηρέθησαν, χωρὶς ὅμως νὰ ᾧσιν ἐνιαύσιοι· ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν οὕτω κατατεμνομένων ἐξετάσεων συμβάλλει εἰς τὸν τελικὸν βαθμὸν, ὃν ὀφείλει κατὰ τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ νὰ ἀποκτήσῃ ὁ μέλλων διδάκτωρ. Τούτου ἔνεκα ὠνομάσθησαν αἱ ἐξετάσεις αὗται διδακτορικαὶ ἢ αὐστηραὶ δοκιμασίαι (Rigorosa), μόνον δὲ ἐκ τοῦ συνόλου αὐτῶν καταρτίζεται ἢ περὶ τῆς ὠριμότητος τοῦ ὑποψηφίου ἀπόφασις τῆς οἰκείας σχολῆς.

Οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ διδάκτωρ εἰ μὴ ὑποστῇ πάσας τὰς αὐστηρὰς δοκιμασίας· προκειμένου δὲ νὰ χορηγηθῇ δίπλωμα τιμῆς εἰς ἄνδρα ἐξόχου ἱκανότητος καὶ ἐξόχους ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐπιστήμην προσενεγκόντα, ἀπαιτεῖται αὐτοκρατορικὴ ἔγκρισις.

2. Οὐδεμίαν αὐστηρὰν δοκιμασίαν δύναται νὰ διεξαχθῇ κατὰ τὴν τακτικὴν διάρκειαν τῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν, οὐδὲ πρὶν ἢ ὁ ὑποψήφιος ἀποδείξῃ τὴν διὰ τὴν αὐστηρὰν δοκιμασίαν ἀπαιτουμένην φοίτησιν ὠρισμένων μαθημάτων.

3. Συνήθως αἱ αὐστηραὶ δοκιμασίαι καὶ ἢ ἀναγόμεναι τοῦ διδάκτορος γίνονται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

4. Μεταξύ τῶν διαφόρων αὐστηρῶν ἐξετάσεων πρέπει νὰ μετο-
λαβῆ χρονικόν τι διάστημα.

5. Αἱ αὐστηραὶ ἐξετάσεις τελοῦνται ὑπὸ τῶν τακτικῶν καθη-
γητῶν τῆς οἰκείας σχολῆς, εἰς δὲ τὴν ἰατρικὴν καὶ φιλοσοφικὴν
σχολὴν λαμβάνουσι μέρος καὶ ἕκτακτοι ἐξετασταὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουρ-
γείου ὀριζόμενοι.

6. Ἐκάστη αὐστηρὰ δοκιμασία ὀφείλει νὰ διαρκέσῃ δύο ὥρας,
νὰ μὴ ἀπουσιάζῃ δὲ οὐδεὶς τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν ἐξεταστικὴν
ἐπιτροπὴν.

7. Μετὰ τὴν ἐπιτυχὴ ἐκτέλεσιν τῶν αὐστηρῶν δοκιμασιῶν ὁ ὑπο-
ψήφιος ἀναγορεύεται διδάκτωρ, ὀρκίζεται (sponsio solemnis)
καὶ δίδεται αὐτῷ τὸ δίπλωμα.

8. Τὰ ἐνδεικτικὰ τῶν ὑποψηφίων, ἅτινα προσάγουσι πρὸ τῆς
αὐστηρᾶς δοκιμασίας, μένουσι παρὰ τῷ κοσμήτορι, ἐφ' ὅσον ἐξα-
κολουθοῦσιν αἱ διάφοροι αὐστηραὶ δοκιμασίαι μέχρι τῆς λήψεως
τοῦ διδακτορικοῦ βαθμοῦ· εἰάν δὲ τις ὑποψήφιος τρίς ἀπορριφθῆις,
ἀπεκλείσθῃ διὰ παντὸς τοῦ δικαιώματος νὰ ὑποστῇ διδακτο-
ρικὰς ἐξετάσεις, ἐπιστρέφονται μὲν αὐτῷ τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα,
καθὼς οὖν δύνανται καὶ ἀλλαγῶν ἐκτὸς τοῦ κράτους νὰ χρησιμεύσω-
σιν αὐτῷ, κοινοποιεῖται ὁμῶς εἰς ἅπαντα τὰ πανεπιστήμια τῆς αὐ-
στριακῆς μοναρχίας ἢ ἀπόφασις τῆς οἰκείας σχολῆς ὅτι δὲν δύνα-
ται πλέον ὁ ὑποψήφιος οὗτος νὰ γίνῃ διδάκτωρ.

9. Ὁ ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ διὰ μόνης τῆς πράξεως τῆς ἀνα-
γορεύσεως δὲν εἰσέρχεται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὸ συμβούλιον τῶν
διδακτόρων πανεπιστημίου τινός· ἀπαιτεῖται νὰ συνέγραψῃ.

10. Τὰ διδακτορικὰ διπλώματα τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Αὐστρίας
πανεπιστημίων ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἰσχύον, μόνον δὲ οἱ διδάκτορες
τῆς ἰατρικῆς, ἐξετασθέντες εἰς ἄλλο ἢ τὰ πανεπιστήμια τῆς Βιέν-
νης καὶ τῆς Πράγας, ἐπαναλαμβάνουσι τὴν δευτέραν αὐστηρὰν
ἤτοι πρακτικὴν δοκιμασίαν, προκειμένου νὰ λάβωσι τὴν ἄδειαν τῆς
ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἐν Βιέννῃ.

11. Ἄλλοδαποὶ θέλοντες νὰ ἀποκτήσωσι δίπλωμα διδάκτορος
αὐστριακοῦ πανεπιστημίου ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν τήρησιν τῶν αὐ-

τῶν ὡς οἱ ἡμεῶσι διατάξεων, οἱ δὲ διδάκτορες τῆς ἰατρικῆς ὀφείλουσι νὰ ὁμολογήσωσι πρὸ τῆς λήψεως τοῦ διπλώματος ἐγγράφως, ὅτι δὲν θέλουσιν ἐξασκήσει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ ἐν τῇ αὐστριακῇ ἐπικρατείᾳ, εἰ μὴ συμπληρώσωσι προηγουμένως τὰς νομίμους περὶ τούτου διατάξεις καὶ λάβωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἀδειαν παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν.

11. Οἱ ἐπόμενοι νεώτεροι εἰδικοὶ κανονισμοὶ, οὓς ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ παρέχομεν ἐνταῦθα πρὸς διαφώτισιν τῶν ἀγνοουσῶν ἰσως αὐτοὺς Σχολῶν τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, μαρτυροῦσι πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅποιαι βελτιώσεις καὶ τροποποιήσεις ἔκριναν ἀναγκαίως νὰ ἐπιφέρωσιν ἐν Αὐστρίᾳ εἰς τὸ σύστημα τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων. Ἐλαβον δὲ τὴν πρωτοβουλίαν τούτων καὶ παρεδέχθησαν τὴν τοιαύτην αὐστηρότητα, διότι ὡς ἐκ τῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς εἰς τινὰ τῶν πανεπιστημίων τῆς Γερμανίας ἐδίδοντο διπλώματα διδακτορικὰ, εἶχεν ἐκπέσει οὐκ ὀλίγον τὸ ἀξίωμα τοῦτο· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἠκολούθησαν πολλὰ γερμανικὰ πανεπιστήμια τὸ παράδειγμα τῶν αὐστριακῶν.

I.

Διατάγματα τῆς 15 Ἀπριλίου 1872 τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως ἀφορῶντα εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν διαφόρων πανεπιστημιακῶν Σχολῶν.

Α'.

**Κανονισμὸς τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων τῆς νομικῆς
καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν Σχολῆς.**

§ 1. Πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς νομικῆς ἀπαιτεῖται δοκιμασία διὰ τριῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων (trigonalisa). Γίνονται δεκτοὶ εἰς τὴν διδακτορικὴν ἐξέτασιν οἱ ὑποψήφιοι οἱ δυνάμενοι νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἐπεράτωσαν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταὶ τὰς νομικὰς ἢ πολιτειολογικὰς αὐτῶν σπουδὰς, ἐφ' ἧ ὀφείλει ὁ ὑπο-

(TOM. Z')

ψήριος νά καταθέσῃ εἰς τὴν κοσμητείαν τῆς σχολῆς τὰς τὰς τῶν ἀνωτέρω ἐξετάσεων σχετικὰς ἀποδείξεις.

§ 2. Δί τρεις ὡς εἴρηται αὐστηραὶ ἐξετάσεις περιλαμβάνουσι τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα:

I. Ρωμαϊκόν, κανονικόν καὶ γερμανικόν δίκαιον.

II. Ἀστικόν νόμον, ἐμπορικόν δίκαιον, πολιτικὴν οἰκονομίαν καὶ αὐστριακόν ποινικόν νόμον.

III. Γενικόν καὶ αὐστριακόν δημόσιον δίκαιον, διεθνὲς δίκαιον καὶ πολιτικὴν οἰκονομίαν.

§ 3. Ἡ διαφορά τῆς θρησκευτικῆς τῶν ὑποψηρίων οὐδεμίαν ἐπιφέρει διάκρισιν τοῦ δικαιώματος ὡς καὶ τοῦ καθήκοντος πρὸς ὑποβολὴν εἰς αὐστηρὰς ἐξετάσεις ἐν τῷ κανονικῷ δικάϊῳ καὶ πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδακτορικοῦ τίτλου.

§ 4. Δί τρεις αὐστηραὶ ἐξετάσεις δύνανται νά δοθῶσι καθ' οἵανδήποτε σειρὰν, ὀφείλουσιν ὁμοίως πᾶσαι νά ἐκτελῶνται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

Μόνον εἰς ὀλίγας καὶ ἀξίας λόγου περιστάσεις ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας δύναται νά ἐπιτρέψῃ τὴν καὶ ἐν ἑτέρῳ πανεπιστημίῳ ἐξέτασιν τοῦ ἅπαξ ἐν τινι πανεπιστημίῳ ἐξετασθέντος, ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ τὴν γνώμην τῆς σχετικῆς νομικῆς σχολῆς.

§ 5. Δί αὐστηραὶ ἐξετάσεις γίνονται δημοσίᾳ, ἐκάστης αὐτῶν διαρκούσης ἐπὶ δύο ὅλας ὥρας.

§ 6. Μεταξὺ δύο αὐστηρῶν ἐξετάσεων πρέπει νά μετολαβῆσῃ κατ' ἐλάχιστον ὅρον χρονικόν διάστημα τριῶν μηνῶν.

Ἐὰν ὁμοίως ὁ ὑποψήριος ἐπιτύχῃ ἐν τῇ προηγουμένῃ αὐστηρᾷ ἐξετάσει παμψηφεῖ, λαβὼν βαθμὸν προαγωγῆς, τότε ὁ κοσμήτωρ δύναται νά χορηγήσῃ αὐτῷ συντομωτέραν προθεσμίαν διὰ τὴν ἐπομένην αὐστηρὰν ἐξέτασιν.

§ 7. Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ συνίσταται εἰς ἐκάστην αὐστηρὰν ἐξέτασιν ἐκ τοῦ κοσμήτορος τῆς νομικῆς σχολῆς, ὃν κωλυόμενον ἀντικαθίσταῖ ὁ προκοσμήτωρ, ὅστις καὶ προεδρεύει, καὶ συνήθως ἐκ τεσσάρων τακτικῶν καθηγητῶν ὡς ἐξεταστῶν τῶν σχετικῶν ἐξεταστέων μαθημάτων.

§ 8. Ἐὰν ἐλλείψῃ καθηγητῆς τακτικὸς διὰ τι ἐξεταστὲον μάθημα ἢ κωλύηται, καλεῖται ὁ ἔκτακτος καθηγητῆς, ὁ πράγματι διδάσκων τὸ προκείμενον μάθημα ἢ οὔτινος τὸ μάθημα εἶναι πρὸς αὐτὸ τὸ συγγενέστερον.

§ 9. Μὴ συμπληρουμένου τοῦ ὡς ἀνωτέρω διεγράφη ἀριθμοῦ τῶν τεσσάρων ἐξεταστῶν διὰ τῶν ὡς εἴρηται προσλαμβανομένων ἀντικαταστατῶν, δύναται ὁ κοσμήτωρ νὰ συμπληρώσῃ αὐτὸν ἐκ τῶν λοιπῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς σχολῆς, ἀλλ' ἐξυπακούεται, ὅτι τὰ συμπληρωματικὰ ταῦτα μέλη τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς κέκτηνται μόνον τὸ δικαίωμα, οὐχὶ ὁμως καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξετάζωσιν.

Ἡ ἐκλογή τῶν ἀντικαταστατῶν γενήσεται δι' ἀποφάσεως τῆς νομικῆς σχολῆς· ὑποβάλλεται δὲ αὕτη τῷ ὑπουργῷ τῆς παιδείας πρὸς ἔγκρισιν.

§ 10. Ἐὰν ὁμως, ὑπαρχόντων πλειόνων τακτικῶν καθηγητῶν τοῦ αὐτοῦ μαθήματος, ἤθελεν ἐπέλθει ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεσσάρων ἐξεταστῶν διὰ τῆς προσκλήσεως ἀπάντων ἐκείνων, ὀφείλουσιν οὗτοι ἐκ περιτροπῆς νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς σχετικὰς ἀυστηρὰς ἐξετάσεις.

§ 11. Ὁ προεδρεύων κέκτηται πάντοτε τὸ δικαίωμα καὶ αὐτὸς νὰ ἐξετάζῃ, τότε δὲ μόνον ἔχει καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πράττῃ τοῦτο, ἐὰν τυγχάνῃ καθηγητῆς τοῦ ἐξεταστῆου μαθήματος καὶ περιήλθῃ αὐτῷ ἢ σειρὰ τῆς ἐξετάσεως καθ' ἣν περίπτωσιν ὀρίζει ἡ § 10. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ σύγκειται μόνον ἐκ τριῶν ἐτέρων μελῶν ἐκτὸς τοῦ προέδρου, ὅστις τότε ἀπολαμβάνει τὰ διπλάσια ἐξέταστρα.

§ 12. Ἐκαστον μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ὀφείλει νὰ παρευρίσκηται ἐν ταῖς ἀυστηραῖς ἐξετάσεσιν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Προηγεῖται δὲ τῆς ψηφοφορίας καὶ τῆς συντάξεως τοῦ γενικοῦ ἀποτελέσματος συζήτησις περὶ τῶν καθ' ἕκαστα ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξετάσεως.

Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ ψηφοφορία ἐκάστου μέλους τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ γενικοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐξετάσεως, ὅπερ χαρακτη-

ρίζεται διὰ τῶν βαθμῶν ἀριστερά, καλῶς ἢ ἐπαρκῶς καὶ ἀνεπαρκῶς, προκύπτει δὲ τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα κατὰ πλειονοψηφίαν· εἰάν δὲ ἐπέλθῃ ἰσοψηφία (ἐνδεχομένη ἐν τῇ ὑπὸ τῆς § 11 προβλεπομένη περιπτώσει), τότε λαμβάνεται ὡς ἀποτέλεσμα μεταξύ δύο ἀμφισβητούμενων βαθμῶν ὁ δυσμενέστερος.

§ 13. Ἐάν ὁ υποψήφιος λάβῃ ὡς γενικὸν ἀποτέλεσμα τὸν βαθμῶν ἀνεπαρκῶς, τότε δὲν δύναται νὰ προσέλθῃ εἰς νέαν, τρυτέστιν εἰς τὴν ἐπομένην αὐστηρὰν ἐξέτασιν, ἀλλ' ὑποχρεοῦται εἰς ἐπανάληψιν τῆς αὐτῆς ἐξετάσεως καὶ τοῦτο οὐχὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως προθεσμίας τριῶν μηνῶν. Ἐάν δὲ τότε ἐκ νέου ἀπορριφθῇ, ἐπιτρέπεται αὐτῷ μόνον μία εἰσέτι ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς αὐστηρᾶς ἐξετάσεως, οὐχὶ δὲ πρὸ τοῦ τέλους ἐνὸς ἔτους. Ἐάν δὲ ἐκ νέου ἤλθ. ἐκ τρίτου ἀπορριφθῇ, ἀποκλείεται ὁ υποψήφιος ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος τῆς νομικῆς σχολῆς πάντων τῶν πανεπιστημίων τῶν χωρῶν τῆς αὐστριακῆς αὐτακρατορίας. Ἐάν δὲ τοιοῦτος υποψήφιος ἀποκτήσῃ τὸ ἑαυτοῦ δίπλωμα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ κατόπιν ἐπανέλθῃ εἰς Αὐστρίαν, ἀποκλείεται οὐχ ἤττον τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα συνεπάγεται ἄλλως τὸ διδακτορικὸν δίπλωμα τῆς νομικῆς σχολῆς.

§ 14. Ἀπατίνεται ὑφ' ἐκάστου υποψηφίου δι' ἐκάστην αὐστηρὰν ἐξέτασιν δικαίωμα φιορινίων 60 (δραχμῶν 150). Ἐξ αὐτῶν ὁ μὲν πρέεδρος καὶ ἕκαστον μέλος τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς λαμβάνουσι λόγῳ ἐξετάστρων ἀνά φιορίνια 6, ἕτερα δὲ ἅ φιορίνια παρέχονται τῷ ταμείῳ τοῦ πανεπιστημιακοῦ γραφείου, αὐτῶν μετέχουσι πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῆς Πρυτανείας, οἷον οἱ γραμματεῖς, ὁ ταμίας καὶ οἱ κλητῆρες.

Δι' ἐκάστην ἐπανάληψιν αὐστηρᾶς τινος ἐξετάσεως ἀποτίνεται τὸ $1/3$ τοῦ ἀνωτέρω δικαιώματος, ἤτοι φιορίνια 30· καὶ ἐξ αὐτῶν ἕκαστος τῶν ἐξεταστῶν λαμβάνει φιορίνια 6 λόγῳ ἐξετάστρων, δὲν πληράνεται ὁμοῦ καὶ πάλιν συνδρομῆ τις εἰς τὸ ἀνωτέρω τῶν πανεπιστημιακῶν ὑπαλλήλων ταμεῖον.

Τὸ ὑπόλοιπον ὄλων τῶν καταβληθέντων δικαιωμάτων διανέμε-

ται ἀνά ἴσα μερίδια εἰς πάντας τοὺς τακτικοὺς καθηγητὰς τῆς νομικῆς σχολῆς.

§ 15. Αἱ ἀπόδοχαί ἐκάστου καθηγητοῦ ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἀναφέρονται εἰς ὑπηρεσίαν διὰ τῆς προσωπικῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐκτελεσθεῖσαν ὅθεν δύνανται λοιπὸν νὰ πληρωθῶσι εἰ μὴ ἐγένετο πράγματι ἡ σχετικὴ ὑπηρεσία· ὅθεν δὲν πληρόνονται οἱ μὴ ἐμφανισθέντες καὶ μὴ ἐξετάσαντες ἐξετασταί. Καὶ ἐὰν μὲν μέλος τι τῆς ἐπιτροπῆς ἐξοικισθῆποτε ἰσχυρὰς αἰτίας ἐκωλύθη νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν, ἐφείλει ὁ κοσμήτωρ νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὸν κατὰ τὰς §§ 8—10· ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν εἶναι πλέον δυνατόν, ἀλλ' ἐφικτὴ εἰσέτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς αὐστηρᾶς ἐξετάσεως διὰ τῶν ὑπολειπομένων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τότε τὸ διαθέσιμον ἐξέταστρον τοῦ σχετικοῦ ἐξεταστοῦ διανέμεται κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς § 14.

§ 16. Καταργοῦνται αἱ γραπτὰ ἐξετάσεις, καθὼς καὶ αἱ γραπτὰ ἐναίσιμοι διατριβαὶ μεταξὺ τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεων καὶ τῆς ἀναγόμευσεως, ἔτι δὲ καὶ αἱ δημόσιαι συζητήσεις (disputationes), αἵτινες εἰς τινὰ πανεπιστήμια μέχρι τοῦδε εἶχον διατηρηθῆ.

§ 17. Ἡ ἀναγόμευσις τελεῖται ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρυτάνεως, παρόντος καὶ τοῦ κοσμήτορος τῆς νομικῆς σχολῆς, ὑπὸ τακτικοῦ τινος καθηγητοῦ.

§ 18. Εἰσπράττεται παρὰ τῶν ὑποψηφίων δικαίωμα ἀναγορεύσεως φοιρίνια 60, ἐξ ὧν ὁ πρύτανις ἀπολαμβάνει 15, ὁ κοσμήτωρ καὶ ὁ ἀναγορεύων ἀνά 5, τὸ δὲ ταμεῖον τῶν πανεπιστημιακῶν ὑπαλλήλων ὡσαύτως φοιρίνια 5, ἐξ ὧν ὅμως θέλουσι κατὰβάλλεσθαι αἱ καὶ διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ διπλώματος ἀπαιτούμεναι δαπάναι.

Τὸ ὑπόλοιπον πάντων τῶν καταβαλλομένων δικαιωμάτων ἀναγορεύσεως διανέμεται μεταξὺ πάντων τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τῆς νομικῆς σχολῆς ἐπίσης.

§ 19. Ἐν τοῖς πανεπιστημίοις, αἵτινα μέχρι τοῦδε ἀναγορεύουσι δι' ἐπισήμου τελετῆς τοὺς διδάκτορας, ἐπιτρέπεται τοῖς ὑποψηφίοις νὰ ἐκλέξωσιν ἀντὶ τοῦ νεωτέρου ἀπλοῦ τὸν παλαιότερον ἐπί-

σημον τύποι τῆς ἀναγορεύσεως· ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὰ ἐξόδα τῆς τοιαύτης ἀπαγορεύσεως εἶναι μείζονα, δὲν μεταβάλλεται ὁμως ἡ ἀναλογία τῆς τῶν συμμετόχων αὐτῶν ἀπολαβῆς.

§ 20. Αἱ εἰς τινὰ πανεπιστήμια εἰθισμένα εἰσφοραὶ τῶν διδασκτῶρων εἰς ταμεῖα γηρῶν τῶν διδασκτῶρων μένουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀθικτοί.

§ 21. Ὁ κανονισμὸς οὗτος τῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων λαμβάνει ἰσχὺν ἀρχομένου τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1872—73, ὅσοι δὲ τῶν ὑποψηφίων ὑπέστησαν ἤδη μίαν ἐκ τῶν τριῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων, θέλουσιν ἐξακολουθήσει ἐξεταζόμενοι καὶ φορολογούμενοι κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε διατάξεις· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐφαρμοσθήσονται ἄνευ διακρίσεως αἱ διατάξεις τῶν §§ 16—20 εἰς ἐκάστην ἀναγορεύσιν ἀπὸ τοῦδε γινομένην.

B'.

Κανονισμὸς τῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς.

§ 1. Πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ διδασκτορικοῦ διπλώματος τῆς ἰατρικῆς καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συνδεομένων δικαιωμάτων πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἀπαιτοῦνται τρεῖς αὐστηραὶ ἐξετάσεις (rigorosa).

§ 2. Οἱ ζητοῦντες νὰ γίνωσι δεκτοὶ εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω ἐξετάσεων ὑποψήφιοι προτείνουσι τοῦτο δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν κοσμητορὰ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς καὶ καταθέτουσιν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν κοσμητείαν ταύτην τὰ ἐξῆς ἔγγραφα:

α'. Ἀποδεικτικὸν γεννήσεως ἢ βαπτίσεως.

β'. Ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ ἀποδεικτικὸν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων ἐν τινὶ πρὸς τὰ γυμνάσια ἰσοβαθμίῳ ἐκπαιδευτικῷ καταστήματι· ἐάν δὲ δὲν ἐξεπαιδεύθησαν ἐν αὐστριακῷ προπαιδευτηρίῳ, θέλουσι προσαγάγει ἐκεῖνας τὰς ἐγγράφους ἀποδείξεις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων εἶχον ἐγγραφῇ τακτικοὶ ἀκροαταὶ ἰατρικῆς τινος σχολῆς ἐν πανεπιστημίῳ ἐκτὸς τῆς Αὐστρίας εὕρισκομένῳ.

γ'. Ἀποδείξεις ἀκροάσεως, δι' ὧν πιστοποιεῖται ὅτι τοῦλάχιστον

στον ἐπὶ τέσσαρα ἐξάμηνα ἐφοίτησεν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταὶ τῆς ἰατρικῆς εἰς τὰς ἰατρικὰς παραδόσεις πανεπιστημίου τινός, προσέτι δὲ, ὅτι ἔλαβεν μέρος τοῦλάχιστον ἐπὶ δύο ἐξάμηνα εἰς τὰς πρακτικὰς ἀνατομικὰς ἐξασκήσεις.

δ'. Ἀπόδειξιν ἐκόσθησαν παρὰ τῆς πρυτανείας περὶ τοῦ ὅτι διήρυσαν πενταετίαν ὅλην ὡς φοιτηταὶ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς, ἐν τῇ ἑποίᾳ ῥητῶς γίνεται μνεία ὅτι κατέθηκαν οἱ ὑποψήφιοι ἀποδείξεις φοιτήσεως τῆς μὲν παθολογικῆς καὶ τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς ἐπὶ τέσσαρα ἐξάμηνα, τῆς δὲ ὀφθαλμοιατρικῆς καὶ τῆς μαιευτικῆς κλινικῆς ἐπὶ ἓν τοῦλάχιστον ἐξάμηνον. Τελευταῖον δὲ

ε'. Ἀπόδειξιν ὅτι ὑπέστησαν μετ' ἐπιτυχίας τὴν πρώτην αὐστηρὰν ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

§ 3. Ἡ πρώτη αὐστηρὰ ἐξέτασις (Tentamen physicum) περιλαμβάνει τὴν φυσικὴν, γημείαν, ἀνατομίαν καὶ φυσιολογίαν καὶ συνίσταται πρῶτον μὲν ἐκ δύο πρακτικῶν ἐξετάσεων, γινομένων ἐν τοῖς μαθήμασι τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς φυσιολογίας, δεύτερον δὲ ἐκ τῆς θεωρητικῆς προφορικῆς ἐξετάσεως καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων μαθημάτων τῆς προκειμένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως.

Ἡ δευτέρα αὐστηρὰ ἐξέτασις περιλαμβάνει τὴν γενικὴν παθολογίαν καὶ θεραπευτικὴν, τὴν παθολογικὴν ἀνατομίαν (παθολογικὴν ἱστολογίαν), τὴν φαρμακολογίαν (φαρμακοδυναμικὴν, τοξικολογίαν καὶ συνταγολογίαν) καὶ τὴν εἰδικὴν νοσολογίαν (εἰδικὴν παθολογίαν καὶ θεραπευτικὴν τῶν ἐσωτερικῶν νοσημάτων) καὶ συνίσταται πρῶτον μὲν ἐκ δύο πρακτικῶν ἐξετάσεων περὶ παθολογικῆς ἀνατομίας (τόσον ἐπὶ παρασκευασμάτων ὅσον καὶ ἐπὶ πτωμάτων) καὶ περὶ εἰδικῆς νοσολογίας (ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀσθενοῦς), δεύτερον δὲ ἐκ θεωρητικῶν προφορικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων ἀντικειμένων τῆς προκειμένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως.

Ἡ δὲ τρίτη αὐστηρὰ ἐξέτασις περιλαμβάνει τὴν χειρουργικὴν (εἰδικὴν παθολογίαν καὶ θεραπευτικὴν τῶν ἐξωτερικῶν ἀσθενειῶν), ὀφθαλμοιατρικὴν, γυναικολογίαν (μαιευτικὴν) καὶ τὴν ἰατροδικαστικὴν· συνίσταται δὲ πρῶτον μὲν ἐκ τριῶν πρακτικῶν ἐξετάσεων περὶ χειρουργικῆς (ἐπὶ τῆς κλίνης ἀσθενοῦς καὶ ἐπὶ πτώματος,

περὶ ὀφθαλμοιατρικῆς (ἐν τῷ νοσοκομείῳ) καὶ περὶ γυναικολογίας (ἐν τῷ μαριευτηρίῳ ἢ ἐπὶ πτώματος ἢ ἐπὶ ἀνδρεικέλλου), δεύτερον δὲ ἐκ θεωρητικῶν προφορικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων ἀντικειμένων τῆς προκειμένης αὐστηρᾶς ἐξετάσεως.

§ 4. Ἐκάστη τῶν τριῶν τούτων αὐστηρῶν ἐξετάσεων ὀφείλει νὰ συντελεῖται ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

Μόνον ἐν περιπτώσει ἀξία προσοχῆς δύναται ὑποψήφιός τις νὰ δώσῃ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην τῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων ἐν ἑτέρῳ πανεπιστημίῳ, ὅτε ὁμοῦ ἀπαιτεῖται γνωμοδότησις τῶν καθητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς ἐγκριμένη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας.

§ 5. Ἐκάστη τῶν τριῶν αὐστηρῶν ἐξετάσεων τελεῖται δημοσίᾳ· ἐπιτρέπεται δὲ τῷ προεδρεύοντι νὰ περιορίσῃ τὸ ἀκροατήριον μόνον εἰς ἰατροὺς ἢ φοιτητὰς τῆς ἰατρικῆς.

§ 6. Ἐν ἐκάστῃ αὐστηρᾷ ἐξετάσει ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ συνίσταται: α'. ἐκ τοῦ προέδρου, β'. ἐκ τῶν τακτικῶν ἐξεταστῶν (δρα § 8), γ'. ἐκ τῶν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων προσκαλουμένων ἐκτάκτων ἐξεταστῶν (§ 9) καὶ δ'. ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην αὐστηρᾶν ἐξετάσιν: ε'. ἐξ ἑτέρου ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διοριζομένου συνεξεταστοῦ.

§ 7. Ἡ προεδρεία ἐν ἐκάστῃ ἐξεταστικῇ ἐπιτροπῇ ἀνήκει τῷ κοσμήτορι τῆς ἰατρικῆς σχολῆς· ἐλλείποντος δὲ αὐτοῦ ἢ κωλυομένου ἢ ὡς ἐκ περιστάσεων κατ'ἀνάγκην ἐφαρμοζομένης τῆς ἐπιτροπῆς, ἀντικαθιστῶσιν αὐτὸν ὅ τε προκοσμήτωρ καὶ καθ'ὅσον εἶναι ἀνάγκη εἰς οἱ δύο τακτικοὶ καθηγηταί, ὡς ἐπίσημοι ἀντικαταστάται αὐτοῦ ἐκλεγόμενοι ἐτησίως ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς τοῦ κοσμήτορος.

Ὁ πρόεδρος αὐστηρᾶς τινος ἐξετάσεως ἔχει τὸ δικαίωμα, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ὑπογράψαι νὰ ἐξετάζῃ.

(ἀκολουθεῖ)